

ERIÄVÄ MIELIPIIDE

Asian esittelytekstissä annetaan tieto, että kaupunginhallituksen päätös 26.6.2023, § 198, olisi syntynyt virheellisessä järjestyksessä vain kaupunginjohtajan väitetyn esteellisyyden vuoksi. Annettu tieto ei pidä paikkansa, koska hallintokantelun keskeisimmät perusteet ja vaatimukset perustuvat pääosin kaupunginjohtajan hallintosäännön vastaisiin menettelyihin ja toimiin, jotka on jätetty päätösehdotuksessa kertomatta sekä kokonaan käsittelemättä.

Hallintokantelusta käyvät ilmi seuraavat kiistattomat tosiseikat:

Loviisan kaupungin hallintosäännössä (44 §) määrätään:

"Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen

Kaupungin viranomaisen ja viranhaltijan on ilmoitettava kaupunginhallitukselle ja lautakunnalle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista kaupunginhallitus tai lautakunta on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Ilmoitus on tehtävä neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta."

Elinkeino- ja infrastruktuurilautakunnan (25.05.2023) pöytäkirja allekirjoitettiin 30.5.2023 ja tarkastettiin 1.6.2023. Siten ilmoitus hallintosäännön määräyksen perusteella otto-oikeuden käyttämisestä elinkeino- ja infrastruktuurilautakunnan päätökseen 25.5.2023 90 § olisi tullut tehdä viimeistään 5.6.2023 (vaikka tarkastuspäivää 1.6.2023 ei lasketa mukaan). Kaupunginjohtaja Oker-Blom teki kuitenkin päätöksen ja ilmoituksen otto-oikeuden käyttämisestä tämän määräajan jälkeen, vasta 7.6.2023.

Edellä esitettyjen asioiden ja seikkojen perusteella kaupunginjohtaja Oker-Blom ei ole otto-oikeutta käyttäessään noudattanut kaupungin hallintosäännön (44 §) määräystä. Siten myöskään kaupunginhallituksella ei ole hallintosäännön mukaan ollut oikeutta käyttää otto-

oikeutta ja tehdä päätöstä (26.06.2023 § 198) muuttaa elinkeino- ja infrastruktuurilautakunnan päätöstä 25.5.2023, § 90. Täten päätös (26.06.2023 § 198) on syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Loviisan kaupungin hallintosäännössä (44 §) määrätään:

"Kaupungin viranomaisen ja viranhaltijan on ilmoitettava kaupunginhallitukselle ja lautakunnalle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista kaupunginhallitus tai lautakunta on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan."

Kaupunginhallitus ilmoitti ja päätti (05.06.2023 § 175), ettei se käytä otto-oikeuttaan elinkeino- ja infrastruktuurilautakunnan (25.05.2023) päätökseen, mutta siitä huolimatta ja hallintosäännön määräyksen vastaisesti kaupunginjohtaja Oker-Blom teki kuitenkin 7.6. 2023 päätöksen ja ilmoituksen otto-oikeuden käyttämisestä em. lautakunnan päätökseen.

Edellä esitettyjen asioiden ja seikkojen perusteella kaupunginjohtaja Oker-Blom ei ole otto-oikeutta käyttäessään noudattanut kaupungin hallintosäännön (44 §) määräyksiä. Kunnallinen päätöksenteko perustuu kuntalakiin ja kunnan hallintosäännön määräyksiin. Siten myöskään kaupunginhallituksella ei hallintosäännön mukaan ollut oikeutta tehdä päätöstä (26.06.2023 § 198) muuttaa elinkeino- ja infrastruktuurilautakunnan päätöstä 25.5.2023, § 90. Siten päätös (26.06.2023 § 198) on syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Suomen perustuslain 118 §:n 1 momentin mukaan virkamies vastaa virkatoimiensa lainmukaisuudesta ja 2 momentin mukaan esittelijä on vastuussa sekä omasta toiminnastaan esittelijänä että siitä, mitä hänen esittelystään on päätetty. Esittelijä siis vastaa myös esittelyn perusteella tehdyn päätöksen lainmukaisuudesta. Täten kaupunginhallituksen virheellisestä päätöksestä on virkavastuussa asian esittelijä kaupunginjohtaja Oker-Blom eikä kaupunginhallitus. Siitä huolimatta esittelijä käytännössä "jäävää" kaupunginhallituksen ja perustelee hallintokantelun käsittelemättä jättämistä seuraavasti: "Nyt kyseessä oleva kantelu koskee kaupunginhallituksen omaa

päätöstä ja päätöksenteon laillisuutta.... Edellä mainitusta syystä kaupunginhallituksen omaa päätöstä ja sen lainmukaisuutta koskevat vaatimukset (oikaisuvaatimus) jätetään tutkimatta.”

Hallintokantelusta käy ilmi, että asiassa on tehty kantelu, koska päätökset (26.6.2023 § 198) muutoksenhakukohteeksi on annettu muutoksenhakukielto, toisin sanoen päätökseen ei saa kohdistaa oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta. Päätöksessä olevien virheiden ainoa käytettävissä oleva oikeussuojakeino on hallintokantelu. Esittelytekstin mukaan virka-astevalvontaan liittyen ylempi viranomaisena voi käsitellä alaistensa viranomaisista koskevan kantelun tai esimies alaistensa koskevan kantelun. Toistan, että Suomen perustuslain 118 §:n 2 momentin mukaan esittelijä on vastuussa sekä omasta toiminnastaan esittelijänä että siitä, mitä hänen esittelystään on päätetty. Esittelijä vastaa omasta esittelystään ja sen lainmukaisuudesta, selvityksen riittävydestä ja tietojen paikkansapitävydestä. Siten kaupunginhallituksen päätöksen (26.6.2023, § 198) laillisuudesta ja asianmukaisuudesta on vastuussa asian esittelijä kaupunginjohtaja Oker-Blom. Kanteluja käsittelevät kantelun kohteen yläpuolella olevat viranomaiset. Esittelijän toiminnan osalta kantelun käsitelijä on kaupunginhallitus. Siten kaupunginhallituksen tulisi huolellisesti tutkia hallintokantelussa esitetyt asiat ja seikat alaisensa kaupunginjohtaja Oker-Blomin toiminnan osalta.

Hallintokantelussa on esitetty asianmukainen vaatimus, että kaupunginhallituksen tulee viivytyksettä korjata ja kumota tekemänsä päätös 26.06.2023 § 198, kuten päätöksen korjaamisperusteista ja -menettelystä hallintolain 8 luvussa säädetään. Käsitykseni mukaan kaupunginhallituksella on suoranaisten velvollisuus korjata viivytyksettä tekemänsä ja sen tietoon saatettu virhe.

Esittelytekstin mukaan vireille laitettu kantelu on tosiasialliselta luonteeltaan kaupunginhallituksen päätöstä koskeva oikaisuvaatimus tai valitus, eikä hallintokantelu. Hallintokantelun tutkinta- ja käsittelyvelvoitetta ei poista se, että se muutetaan kaupunginhallituksen toimesta oikaisuvaatimukseksi. Lakisääteistä hallintokantelun tutkimis- ja käsittelyvelvoitetta ei voi ohittaa nimeämällä asia muuksi kuin mikä se tosiasiallisesti on.

Saamieni tietojen mukaan kantelu voidaan tehdä virheellisesti toimineelle viranomaiselle, virheellisesti toiminutta viranomaista valvovalle viranomaiselle tai ylimmälle laillisuusvalvojalle. Mikäli kantelun vastaanottanut viranomainen katsoo, että kantelu ei kuulu kyseisen viranomaisen toimivaltaan, niin kantelun vastaanottanut viranomainen toimittaa sen oikealle käsittelijälle.

Koska kaupunginhallitus ei käsittele hallintokantelua, niin kaupunginhallituksen on toimitettava se oikealle viranomaiselle. Lisäksi muistutan kaupunginhallitusta siitä, että viranomaisella on lakisääteinen velvollisuus antaa kantelijalle neuvontaa.

Loviisassa 19.9.2023

Kunnioittavasti

Kari Hagfors
kaupunginhallituksen jäsen